

چهره‌های موسیقی ایران معاصر

جلد اول

هوشنگ اتحاد

فرهنگ نشر نو
با همکاری نشر آسیم
تهران - ۱۳۹۶

فهرست

۱۳	فهرست تصاویر
۱۹	پیش‌گفتار
۲۵	آقا علی اکبر فراهانی، معروف به جناب میرزا
۵۱	آقا غلامحسین، معروف به دماغ‌کج
۶۵	آلفرد ژان باپتیست لومر
۸۳	علی اکبر شیرازی، معروف به شیدا
۹۵	میرزا عبدالله
۱۲۷	علی خان نایب السلطنه، معروف به حنجره‌دریده
۱۳۳	اسدالله اصفهانی، معروف به نایب اسدالله
۱۵۱	محمدصادق سرورالملک
۱۶۷	حبیب سماع حضور
۱۸۱	سید احمدخان ساوهای سارنگی
۱۸۹	میرزا حسینیقلی، معروف به جناب میرزا
۲۱۵	محمدنصیر حسینی ملقب به فرصت‌الدوله، معروف به فرصت شیرازی و میرزا آقا
۲۳۳	سید رحیم اصفهانی
۲۴۷	غلامرضا مین‌باشیان، معروف به سالارمعزز
۲۶۵	مهدی قلی خان هدایت ملقب به مخبرالسلطنه، معروف به خان خانان

۲۸۳	علی خان دولو قاجار ملقب به صفا علی، معروف به ظهیرالدوله
۳۰۹	ابوالحسن اقبال آذر، معروف به اقبال السلطان
۳۵۵	حسین اسماعیل زاده
۳۶۳	حسین هنگ آفرین، معروف به حسین خان «ر»
۳۷۳	غلامحسین درویش، معروف به درویش خان
۴۳۹	مهدی صلحی، معروف به منتظم الحکما
۴۴۷	حاج آقا محمد ایرانی مجرد، معروف به حاج آقا محمد
۴۶۹	حسین خضوعی، معروف به میرزا حسین ساعت ساز
۴۷۵	ابراهیم آژنگ، معروف به ابراهیم ویولنی
۴۷۹	سید محمد صادق شهاب اصفهانی، معروف به شهاب چشم دریده
۴۸۵	باقرخان رامشگر
۴۸۹	اوانس آبکاریان، معروف به یحیی دوم
۵۱۹	مهدی نوایی
۵۲۹	اسماعیل قهرمانی
۵۳۷	تقی دانشور، معروف به اعلم السلطان
۵۴۳	حسن وحید دستگردی، ملقب به سلطان الشعرا
۵۵۷	جهانگیر حسام، معروف به حسام السلطنه
۵۶۹	کتاب نامه
۵۹۳	نمایه

پیش‌گفتار

وقتی به دورترین خاطرات گذشته‌ام در دوران کودکی باز می‌گردم و آن‌ها را به یاد می‌آورم، شیرین‌ترین آن‌ها زخمه پنجه مادرم بر سینه تار بود که با نوای آن به خواب می‌رفتم و با نوای آن از خواب بیدار می‌شدم. پس از گذشت سال‌ها هنوز هم طنین آن در تمام وجودم در اهتزاز است و احساس سبکبالی و فراغت خاطر می‌کنم. و از همین رو بوده است که همواره گوشه چشمی به موسیقی، به خصوص به موسیقی ایرانی، داشته‌ام و موسیقی دانان را معماران روح بشر می‌دانم و بی‌اختیار به یاد سخنان سعید نفیسی می‌افتم که گفت: «روح آدمی زاده بیانی فصیح‌تر و رساتراز موسیقی ندارد، درست گفت آن کسی که گفت: 'موسیقی پیام آسمانی است'. چه شورها و سوزها و شادی‌ها و غم‌ها و نشاط‌ها و سُرورها و ناله‌ها و شکوه‌ها و خنده‌ها و گریه‌ها در پوشیده‌ترین گوشه‌های فکر ماست که تنها موسیقی می‌تواند آن را به زبان بیاورد و الفاظ از بیان آن ناتوان‌اند. ترجمان اشک‌ها و تبسم‌ها تنها موسیقی است و بس» (اعتصام، ۱۳۸۱، ص. ۴۰۲).

چه نیکوگفت مهیار مشفق که اگر نگوییم که موسیقی مهم‌ترین نماد فرهنگ یک قوم است، یقیناً یکی از مهم‌ترین آن‌هاست که باعث پیوند بین آحاد یک ملت بوده و زبان گویای غم و شادی و حالات مختلف روحی آنان است.